

ba és a város szélén lévő lovassági laktanyába. Az új gettó területe rettenetesen zsúfolt volt: 2743 zsidót tartottak fogva itt, köztük valamivel több mint 2000 főt magából a városból.²⁷ A többieket a környező Fejér megyei községekből hozták be, például Abáról,²⁸ Dunapenteléről, Ercsiből, Kápolnásnyékről, Mórról, Polgárdiból és Seregélyesről. A különböző zsidó közösségek tehetőse tagjait a helyi rendőrség és a Gestapo Kégl György utcai főhadiszállására vitték, ahol az elrejtett értéktárgyak utáni szokásos kutatásnak és vallatásnak vetették őket alá – a kutatás különösen kegyetlenné vált június 5-e után, amikor a gettót őrző rendőröket csendőrök váltották fel.²⁹ A helyi Zsidó Tanács élén dr. Neuhauser Imre állt. Shvoy Lajos, Székesfehérvár püspöke győri püspöktársához hasonlóan fölemelte szavát a zsidók és különösen az áttért zsidók gettósítása és deportálása ellen. Közbenjárásai Toldi Árpádnál, akit barátja, Baky László nevezett ki csendőrtisztból főispánná, ugyanolyan eredménytelenek maradtak, mint Endre Lászlónál. A püspök a helyi zsidók deportálása után is folytatott humanitárius tevékenységet, amiért a nyilasérában Pintér József főispán internáltatta.³⁰ Az egykor viszonylag nagy, virágzó és történelmi jelentőségű székesfehérvári zsidó közösségből csak négy család mentesült a zsidóellenes intézkedések alól: Somogyi Frigyes, Singer Pál, Takács Pál és Bernstein László családja, akik érdemeiket első világháborús hőstetteikkel, illetve az ellenforradalomban játszott szerepükkel vívták ki.³¹ Orthon maradhattak ideig-óráig azok a zsidók is, akiknek hitvese keresztény volt. A polgármester külön utasításban szabályozta státusukat. De június 18-án Ferenczy őket is Kecskemétre vitette, hogy onnan deportálják őket.³²

A győri közösséghez hasonlóan Székesfehérvár „prominens” zsidóival is kegyetlen tréfát űzött a sors. A Kasztner–Eichmann-egyezség értelmében a közösség vezetőit innen is Budapestre kellett volna vinni, és onnan Ausztriába, hogy „félretegyék őket” (lásd a 21. fejezetet). A 30 zsidó azonban, akit Budapestre vittek, nem volt azonos a Kasztner eredeti listáján szereplőkkel. Olyan személyek voltak, akik azon a 80 fős kiegészítő listán szerepeltek, melyet Bernstein László, a közösség négy fölmentett zsidójának egyike vitt Budapestre. Ezt a kiegészítő listát is átadták Wislicenynek, aki elügyetlenkedte feladatát; a 30 „prominens” zsidó helyett 30, túlnyomórészt idős férfit és nőt vittek Budapestre. Következésképp az Auschwitzba szállított „prominens” zsidók közé került Székesfehérvár közismert rabbija, dr. Hirschler Pál is.³³

Röviddel a zsidók deportálása után a műveletekben tevékenyen részt vett polgármester, Kerekes Lajos Jaross engedélyét kérte ahhoz, hogy leromboltathassa a zsinagógákat.³⁴